

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Kodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Ba-midbar

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

ג רבדמב

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8951

תרגום אשכנזי

ג (א) פֶּאֶלְגֵנְדֵרֶעם זינד דיא געשלעכטס-רעגיסטער אהרן אונד משה, צו דער צייט, דא דער עוויגע מיט משה רעי דנטע אויף דעם בערגע סיני. (ב) דיעזעס זינד דיא נאמען דער זאָהנע אהרן: דער ערשטי געבאָרנע גרב, זאָראָן אביהוא, אלעזר אונד איתמר. (ג) דיע זעס זינד דיא נאמען דער קיני דער אהרן, דיא צו פריע סטערן געוואלכט וואָרען, דיא ערנעהמליך צום פריעסטער. אסטע איינגעוועטצט. (ד) עס שטארבען אבער גרב אינד אביהוא פֶּאָר דעם עוויגען, אלס דיא פֶּאָר איהן אין דער

ב מ ד ב ר ג
ג (ב) וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי: (3) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אֶהְרֹן הַבְּכֹר וְנָדָב וְאֵבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר: (ג) אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים הַמְּשֻׁחִים אֲשֶׁר־מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן: (ד) וַיִּמָּת נָדָב וְאֵבִיהוּא לִפְנֵי יְהוָה בְּהַקְרָבָם אֲשֶׁר זָרָה לִפְנֵי יְהוָה בְּמִדְבַּר סִינַי וּבָנָיִם לֹא־הָיוּ לָהֶם וַיִּכְהַן

וויסטע סיני געמיינעם פֶּייער בראַכטען, אונד הינטערליעסען קיינע קינדער.

אלעזר

תרגום אונקלוס

ג (א) וְאֵלֶּין תּוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹמָא דְמַלְלִיל יי עִם מֹשֶׁה בְּטוֹרָא דְסִינַי: (ב) וְאֵלֶּין שְׁמֵהַת בְּנֵי אֶהְרֹן בּוֹכְרָא נָדָב וְאֵבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתְמָר. (ג) אֵלֶּין שְׁמֵהַת בְּנֵי אֶהְרֹן בְּהַגְיָא דִּי אֶהְרָבִיאוּ דְאֶהְרָב קוֹרְבָנְהוֹן לְשִׁמְשָׂא: (ד) וּמִיַּת נָדָב וְאֵבִיהוּא קָדָם יי בְּקֹרְבֵיהוֹן אִישְׁתָּא נּוֹכְרִיתָא קָדָם יי בְּמִדְבַּרָא דְסִינַי וּבָנָיִן לָא הָווּ לָהוֹן וּשְׁמֵשׁ

ר ש י

ג (א) ואלה תולדות אהרן ומשה. ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות שהם לפי שלמדן חורה מלמד שכל המלמד אה נן חנור חורם מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו: ביום דבר ה' אל משה. נעשו אלו תולדות שלו שלמדן מה שלמד מפי הגבורה:

ושמתו

ב א ו ר

ג (א) ואלה תולדות אהרן ומשה, תחלה מנה תולדות ישראל ואחר כך תולדות הלויים, אלא שהם חלוקים במניינם כמו שנחלקו בקדושתן כי אהרן ובניו נמשחו לכהונה ומשה וזרעו וכל אנשי שבטו לשרת אה הכהנים במקדש כמו שכתוב ושרתו אותו (להלן י'), ומנה כאן רק תולדות אהרן לבד, ואת"ו במנין הלוי' מונה גם בני משה כי אמר שם משפחת העמרמי (להלן ג"ו), וודאי הכוונה על בני משה כי בני אהרן כבר הוזכרו לבדם ולא היה לעמרם בניו רק אהרן ומשה, וכן הוא (בד"ה ט' כ"ג י"ג), בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו הוא ובניו וגו' ומשה חיש האלהים בניו יקראו על שנת הלוי, וכן פירש הרשב"ם והרמב"ן. ויהיה לפ"ו הפסוק ואלה תולדות אהרן ומשה שגם על פ' מנין הלויים הסמוכה שגם נמנו גם תולדות משה: ביום דבר ה' אל משה בהר סיני, שזהו קודם שהוקם המשכן אז היו ד' חבל בשנה שניה כשהוקם המשכן במדבר סיני לא נשחרו כ"א ב' וכן כ"מ שנת' נהר סיני זהו קודם שהוקם המשכן, אבל מאנחה ט' מלא נאמר אלא במדבר סיני. (רשב"ם): (ג) הכהנים המזוהים

ב מ ר ב ר ג

וַיִּכְהַן אֶלְעָזָר וְאֵיתָמָר עַל-פְּנֵי
אֹהֶרֶן אֲבִיהֶם: פ

(ה) וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:
(ו) הִקְרַב אֶת-מֹשֶׁה לְוִי וְהֶעֱמַדְתָּ
אֹתוֹ לְפָנַי אֹהֶרֶן הַכֹּהֵן וְשָׂרְתוּ
אֹתוֹ: (ז) וְשָׁמְרוּ אֶת-מִשְׁמֶרְתּוֹ
וְאֶת-מִשְׁמֶרֶת כָּל-הָעֵדָה לְפָנַי
אֹהֶל

תרגום אשכנזי יא

אלעזר אונד איתמר פֿערזואל-
טעטען אלווא דאָן פֿריעסטער-
אמט אונטער איהרעם פֿא-
טער אהרן. (ה) נון רעדע-
טע דער עוויגע מיט משה
אונד שפראך: (ו) לאס דען
שטאם לוי הערצן טרעטען,
אונד שטעללע איהן פֿאַר דען
פֿריעסטער אהרן, דאס זיא
איהם דיענען; (ז) זיא זאָללען
זיין געשעפֿט, אונד דאָן גע-
שעפֿט דער גאַנצען געמיינדע

פֿאַר

ר ש י

(ו) ושרתו איתו, ומהו השירות ושמו
את שמרתו לפי שמירת המקדש
עליו שלא יקרב זר כמה שנאמר חתה
ובניך ובית אחיך משאו את עון המקדש
(נמדבר י"ח) והלויים הללו מסייעין איתם
זו היא השירות: (ז) ושמו את משמרתו.
כל מנוי שהאדם ממונה עליו ומוטל עליו
לעשותו קרוי משמרת בכל המקרא ובלשון
משנה

תרגום אונקלוס

ושמש אלעזר ואיתמר על אפי אהרן אביהון:
(ה) ומליל יי עם משה למימר: (ו) קריב ית
שבטא דלוי ותקים יתיה קדם אהרן כהנא
וישמעון יתיה: (ז) וישרון ית משמרתיה וית
מטרת כל בנישפתא קדם משבן ומנא
למשלח

ב א ו ר

המשוחים, בשמן המשחה להיות נהנים גדולים: (ד) על פני אהרן אביהם, כתב הראב"ן
ואין הענין להגיד שכהנו במי אביהם כי כל איש מכני אהרן הכהנים יכהן במי אביו, רק
בעבור שאמר הכהנים המשחים שהיו גם הם ככהנים גדולים נמשחים כמוהו במייו ולא יבשה
כן לדורות, וכתיב עוד וזה לשונו והנכון כי על פני יחזור על הדיוק וימת נדב ואביהוא לפני
ה' על פני אהרן אביהם, וכן הוא (נדברי הימים א' כ"ד ב') וימת נדב ואביהוא לפני
אביהם וננים לא היו להם וגו' ויכהן אלעזר ואיתמר וגו' עכ"ל. אך לפ"ד יהי' ההפסק היותר
גדול במלת ואיתמר והיה ראוי תחתיה האמנות: (ו) והעשרה אתו, שנט הוא שם כללי ויחזק
לומר עליו בל"י ובלשון רבים לכך אמר ושרתו לשון רבים על השנט, וי"ו ושרתו היה נטעם
הז"ן המשמשת וביאורו שענין העמידה תהיה שירתו איתו, בענין חי ה' אשר עמדתו לשניו
(מ"א י"ז א'), וכן הועתק בלשון אשכנז: (ז) ושמו את משמרתו, התעסקות ענין המוטל
על אדם להתעסק בו קרוי משמרת (געשעפֿט), ואשר שהלויים יהיו לעזר אהרן במשמרתו
בשכארי העבודות להגיד את הדלמות ולשיר על הקרבנות: ואח משמרת כל העדה, שכלן
היו

ה מ ע מ ר

ג (ו) אח משמרת, כתב רש"י: "כל מנוי שהאדם ממונה עליו ומוטל עליו לעשותו קרוי
משמרת בכל המקרא וכו'". עיקר כוונת רש"י לנאר, כי במשמרת בני ישראל נפסקו
הנא, אין פירושו שהלויים ישמרו את בני ישראל שלא יגעו במקדש כמו שהבין הראב"ע, אך כאשר
ביאר הוא ז"ל, שכל ישראל היו זקוקים לזרבי המקדש; ולזה הקדים לומר, כי משמרת בכל מקום
לשון מנוי ולא שמירה.

אָהַל מוֹעֵד לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת
 הַמִּשְׁכָּן: (ח) וְשָׁמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי
 אָהַל מוֹעֵד וְאֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת
 הַמִּשְׁכָּן: (ט) וְנָתַתָּה אֶת־הַלְוִיִּם
 לְאֹהֲרָן וּלְבָנָיו נְתוּנִים נְתוּנִים
 הַיְמָה לֹא מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
 (י) וְאֶת־אֹהֲרָן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד

פֶּאָר דַּעַם שְׁטִיפְטִסְעֵלְטֵע
 פֶּעֶרֶרִיכְטֵען, אונד רען דיענסט
 בייא דער וואָהנונג פֶּעֶרזעהען;
 (ח) אַללעס גערעטהע דעם
 שְׁטִיפְטִסְעֵלְטֵעס אין אַבאַכְט
 געהמען, אונד אַן דער שטעל־
 לע דער קינדער ישראלי'ס דאַן
 געשעפֿט איבערנעהמען, דען
 דיענסט בייא דער וואָהנונג צו
 פֶּעֶרזעהען; (ט) דיא לויים
 זאָלסט דוא דעם אהרן אונד
 זיינען זאָהנען צוּאַרדנען; זיא
 זאָללען איהם פֶּאָן דען קינ־
 דערן ישראלי'ס אַלס געשענק

צוגעאַרד־עט זיין; (י) אהרן אונד זיינען זאָהנען אַבער זאָללסט דוא דאַן אַמט אויפֿ־

טראַ

תרגום אונקלוס

ר ש י

לְמַפְלַח יַח פּוֹלְחֵן מִשְׁכָּנָא: (ח) וַיִּטְרוּן יַח
 כָּל מְנֵי מִשְׁבֵּן זְמַנָּא וַיַּח מִטְרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 לְמַפְלַח יַח פּוֹלְחֵן מִשְׁכָּנָא: (ט) וַחֲתָן יַח
 לְיוֹאֵי לְאֹהֲרָן וּלְבָנָהֵי מְסִירֵין יְהִיבִין אֵינּוֹן
 לֵיה מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (י) וַיַּח אֹהֲרָן וַיַּח

מַזְנֵה כְּמוֹן שְׁאֵמֵר בְּנִגְתָּן וְתַרְשׁ וְהֵלֵא אֵין
 מִשְׁמַרְתֵּי וּמִשְׁמַרְתֵּךְ זוּה וְכֵן מִשְׁמַרְתֵּי כְּהוֹנֵי
 וְלוֹיִם: (ח) וְחַת מִשְׁמַרְתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל - שְׁנֵלָן
 הַיּוֹזְקִין לְכַרְכֵי הַמִּקְדָּשׁ אֲלֵא שְׁהַלְוִי'נָאִים
 חֲחִימֵהֶם בְּשִׁלְיֻחֹתָם לְפִיכָךְ לֹקְחִים מֵהֶם
 הַמַּעֲשֵׂרוֹת בְּשִׁכְרֵן שְׁאֵמֵר כִּי שֵׁנֵר הוּא לְכֵס
 חֶלֶק עֲבוֹדַתְכֶם (בְּמַדְבֵּר י"ח): (ט) נְתוּנִים
 הַמָּה לוֹ: לַעֲזָרָה: מֵאֵת בְּנֵי - כְּמוֹ מִחוּךְ
 בְּנֵי כְּלוּמֵר מִשְׁאֵר כָּל הָעֵדָה וּבְדִלּוֹ לְכָךְ
 בְּגִזְרַת הַמִּקּוֹס וְהוּא נְתַנְס לּוֹ שְׁאֵמֵר וְחַתְנָה אֶת הַלְוִיִּם נְתוּנִים וְגו' (בְּמַדְבֵּר ט'): (י) וְאֶת אֹהֲרָן וְאֶת

כְּנוּחֵי

בְּנֵי

באור

היו זקוקים לכרכי המקדש אלא שהלויים נאים מחמיהם בשליחותם. (ח) ושמורו אח כל כלי אהל מועד ואח משמרת בני ישראל, בפסוק הקודם מדגדג במכשירי עבודת הקרבנות המוטלים על ישראל ולכך אמר לפני אהל מועד וכאן הוא מדגדג משמירת המשכן והכלים המוטלים על ישראל כל אלה יעשו הלויים במקומם, וראב"ע פירש משמרת בני ישראל שישמרו שלא יגעו ישראלים אל המשכן ואין כן משמעות סמיכות מלת משמרת אל בני ישראל אבל משמעותו המוטלת על ישראל לעשית. וכן הועתק בלשון אשכנז: (ט) מאח בני ישראל, כמו מחוך בני ישראל כלומר משאר כל העדה נבדלו לכך בגזרת המקום והוא נתנס לו שנאמר וחתנה את הלויים (להלן ט"ו), (רש"י), ירצה בזה שאין הנוונה במלת מאח שהעם הם הנומנים ברבונם אלא שהם"ס תורה על החלק מן הכל רצה לומר שהמקום נחן לאהרן חלק מישראל והם הלויים, לכך מביא ראיה מן הפסוק וחתנה וגומר שהמקום הוא הנומן ולא ישראל: (י) ואח אהרן ואח בניו חפד, מכאן בזה השרש יורה על מנוי לחיזה שירות אף בבנין הקל כמו ויפקוד

שר

המעמר

(י) ואח אהרן ואח בניו חפד, לשון רש"י: "לשון פקידות ואינו לשון מנין" ע"כ. הנה למעלה

בסדר ג

וְשָׁמְרוּ אֶת-כְּהֻנַּתְּם וְהָרָה הַקָּרֵב
יוֹמָת: פ

(יא) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה
לֵאמֹר: (יב) וְאֲנִי הִנֵּה לִקְחָתִי
אֶת-הַלְוִיִּם מֵתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
תַּחַת כָּל-בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם: (יג) כִּי
לִי כָל-בְּכוֹר בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל-

בכור

תרגום אשכנזי יב

טראגען, דאס זיא דאז פרייע
סטערטהום וואהרנעהמען ;
איין געמיינער, דער הינצו-
טרויטס, וואלל דעם טאדעם
זיין. (יא) פֿערנער שפראך דער
עוויגע צו משה, וויא פֿאלגט:
(יב) מיינער זיכס האבע איך
דיא לויס אויס דען קינדערן
ישרא'ים גענאממען אַנשטאט
אללעס ערשטגעבאָרענען דער
ערשטען לייכעס פֿרוכט אוי-
טער דען קינדערן ישרא'ל'ס. זאָ
דאס דיא לויס מיר געהאָרען ;
(ג) דען מיר געהאָרט אללעס

ערשטגעבאָרנע. אלס איך אים לאַנדע מצרים אללעס ערשטגעבאָרנע של ג, זאָבע איך
מיר

תרגום אוגקלום

ר ש י

בנוי תפקיד. לשון פקידות ואינו לשון מניין;
ושמרו את כהונתם. קבלת דמים זריקה
והקטרה ועבודות המסורות לכהנים;
(יב) ואני הנה לקחתי. ואני מהיכן זכיתי
בהן מתוך בני ישראל שיהיו ישראל שוכרין
אותן לשירות שלי על ידי הבכירות זכיתי
בהם ולקחתים ממורתן לפי שהיה
העבודה בבכורות וכשקטלו בעגל ופסלו
והלויים שלא עבדו ע"ס נבחרו ממחיהם;
מנן

בגוהי תמני ויטרוון ית כהונתהון וחילוני
דיקרב יתקטל: (יא) ומליל יי עם משה
למימר: (יב) ואנא הא קרביית ית ליואי
מגו בני ישראל חלף כל בוכרא פתח ולדא
מבני ישראל ויהון משמשין קדמי ליואי:
(יג) ארי דילי כל בוכרא ביומא דקטלית
כל

באור

פר הטבחים את יוסף (בראשית מ' ד'), וכן כאן לשון מנוי שיהיו ממונים על כהונתם כזו
שמנאר והולך: ושמרו את כהונתם, קבלת דמים זריקה והקטרה ועבודות המסורות לכהנים,
(רש"י), ולפירוש הרשב"ע ששמרו את כהונתם שלא יבאו לידי כסלות אינו מחושב יפה המסך
הכתוב והזר הקרב יומת, אבל לפירוש רש"י נכון הוא שהכהנים ישמרו עבודתם שלא יקרב זר
אליהם: (יב) ואני הנה לקחתי, דבק עם הפרשה שלמעלה ושיעורו מה שאמרתי שיהיו הלויים
נמנים לאהרן מהיכן זכיתי בהם כי אני לקחתי אותם לי תחת כל בכור בני: והיו לי הלויים,
סיהיו לי הלויים כאשר מבואר פעמים רבים שטעם הו"ו כטעם השי"ן על הכוב: (יג) כי לי כל
בכור, וסבת קדושת הבכורים מזמן סבותי כל בכור בארץ מלרים: ביום הכתי, אין סודותם
יוס

המעמר

למעלה (א' נ') על פסוק: ואתה הפקד, כתב: „כתובו בני, לשון מנוי שררה על דבר“,
כי לעיל כל הפעל נהפעיל, וזה לא יורה נאום מקום על מנין; אולם כאן שבא בקל, אמר,
כי בכל זאת הוא לשון פקידה ולא מעגן מנין.

סר אללעם ערשטנעבארנע אין ישראל, פאם מענשען כוז צום פיהע געהויליגעטווא זינד אלוא סיון, איך דער עוויגע. (יד) ווייטער רעדעטע דער עוויגע מיט משה, אין דער ווי סטע סיני אונד שפראך: (טו) מיסטערע דיא קינדער לוי נאך איהרעו פאמיליען אונד געשלעכטערן; אללעס מענג-ליכע פאן איינעם מאנאטע אן אונד דאריבער זאללסט דוא מיסטערן. (טז) משה מיסטער-טע ויא אייך דען בעפעהלרעס עוויגען, וויא איהם געכאטען ווארדען. (יז) דיעזעס ווארען דיא קינדער לוי מיט נאמען: גרשון קהת אונד מררי. (יח) דיא נאמען דער קינדער גרשון נאך איהרען געשלעכטערן ווארען: לבני

בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הַקְּדוֹשִׁי לִי כָל־בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה:

(יד) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי לֵאמֹר: (טו) פֶּקֶד אֶת־בְּנֵי לְוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחַתָּם כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וּמַעַלָּה תִּפְקְדֵם: (טז) וַיִּפְקֹד אֹתָם מֹשֶׁה עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה: (יז) וַיִּהְיוּ־אֵלֶּה בְּנֵי־לְוִי בְשֵׁמֹתָם גֵּר־שׁוֹן וְקַהַת וּמַרְרִי: (יח) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־גֵר־שׁוֹן לְמִשְׁפַּחַתָּם

חמישי

פ

ר ש י

תרגום אונקלוס

(טו) מנן חדש ומעלה. משילא מכלל נפלים הוא נמנה לקרותו שומר משמר'הקדש אמר רבי יהודה ברבי שלום למוד הוא אוחו השנט להיות נמנה מן הכטן שנאמר אשר ילדה אוחה ללוי במצרים (במדבר כ"ו) עם בניסחה נפחה מכזים ילדה אוחה ונמנית בשנעים נפחית שנאחה מונה חשנוס לא תמנאס חלף שנעים חסר אחת והיא השלימה את המנין: (טז) על פי ה' . אשר משה לפני הקב"ה הלאך אני נכנס לתוך אהליהם לדעת מנין יונקיהם אמר לו הקדוש ברוך הוא עשה אתה שלך ואני אעשה שלי הלך משה ועמד על פתח האהל

כל בוכרא בארעא דמצרים אקדשיח קדמי כל בוכרא בישראל מאנשא עד בעירא דילי יהון אנא יי: (יד) ומליל יי עם משה במדברא דסיני למימר: (טו) מני יח בני לוי לבית אבהתהון לזרעיתהון כל דכורא מבר ירחא ולעילא תמנינון: (טז) ומנא יתהון משה על מימרא דיי כמא דאיחפקד: (יז) ויהו אלן בני לוי בשמהתהון גרשון וקהת ומררי: (יח) ואלין שמחת בני גרשון לזרעיתהון

באור

יום ממש כי באמת מכת נבורות היתה נזילה, אבל הוראתה על הזמן וכן רבים: לוי יהיו, בעבור האתחא במלת עד בהמה נראה שנונת הכתוב שהמאמר לוי יהיו חזר על הלויס שנספוק הקודם ובאורו ומטבס זה הדין שיהיו לוי הלויס, וכן הועמק בלשון אשכנז: (טו) מבן חדש ומעלה, כי טעם המנין הזה שיפטרו את הנבורות, לפיכך ימנו מיד שילאו מכלל נפלים, אבל במנין השני נשימונו אל ענדתם ואל משאם לא ימנו כי אם מנן שלשים שנה הראויס לעבודה: לגרשון

לְבָנֵי וְשִׁמְעֵי: (יט) וּבְנֵי קֹהֵת
 לְמִשְׁפַּחְתָּם עִמָּרָם וַיִּצְהַר חֶבְרוֹן
 וְעִזְיָאֵל: (כ) וּבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפַּחְתָּם
 מַחֲלֵי וּמוֹשֵׁי אֱלֹהֵם מִשְׁפַּחַת
 הַלְוִי לְבֵית אֲבֹתָם: (כא) לְגֵרְשׁוֹן
 מִשְׁפַּחַת הַלְבִנִי וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעֵי
 אֱלֹהֵם מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשָׁנִי:
 (כב) פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר
 מִבֶּן־חָדָשׁ וּמַעֲלָה פְּקֻדֵיהֶם
 שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת:
 (כג) מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשָׁנִי אַחֲרֵי
 הַמִּשְׁכָּן יַחְנוּ יָמָה: (כד) וַנִּשְׁיֵא

לכני אונד שמעי. (יט) דיא
 קינדער קהה נאך איהרען גע-
 שלעכטערן ווארען: עמרם,
 יצהר, הכריון אונד עזיאל.
 (כ) דיא קינדער מררי נאך
 איהרען געשלעכטערן: מחלי
 אונד מושי. דיעועם וינד דיא
 געשלעכטער דעם שטאממעם
 לוי נאך איהרען פאמיליען.
 (כא) פאן גרשון קאם דאן
 ליבנישע אונד שמעישע גע-
 שלעכט; דיעועם וינד דיא
 גרשונישען געשלעכטער.
 (כב) זיא וואורדען געמוסטערט
 נאך דער צאהל, געהמליך אל-
 לעם מענגליכע פאן איינעם
 מאנאטע אן אונד דאריבער.
 אונד דער געמוסטערטען ווא-
 רען זעבען טויזענד אונד פינף
 הונדערט. (כג) דיא גרשונישען
 געשלעכטער לאגערטען זיך הינטער דער וואהנונג געגען אבענד. (כד) דאן פאמיליען-

ביח

הויפט

תרגום אונקלוס

ר ש י

האכל והשכינה מקדמת לפניו ונת קול
 יולאה מן האהל ואומרת כך וכך תינוקת
 יש באהל זה לכך נאמר על פי ה':
 (כא) לגרשון משפחת הלכני. כלומר לגרשון
 היו הפקודים משפחת הלכני ומשפחת
 השמעיים פקודיהם כך וכך:

לְזַרְעֵיחֶהוֹן לְבָנֵי וְשִׁמְעֵי: (יט) וּבְנֵי קֹהֵת
 לְזַרְעֵיחֶהוֹן עִמָּרָם וַיִּצְהַר חֶבְרוֹן וְעִזְיָאֵל:
 (כ) וּבְנֵי מְרָרִי לְזַרְעֵיחֶהוֹן מַחֲלֵי וּמוֹשֵׁי
 אֱלֹוֹן אֵינוֹן זֶרְעִיחַ לְיוֹאֵי לְבֵית אֲבֹתָהוֹן:
 (כא) לְגֵרְשׁוֹן זֶרְעִיחַ לְבָנֵי זֶרְעִיחַ שִׁמְעֵי אֱלֹוֹן

המשכן

אֵינוֹן זֶרְעִיחַ גֵּרְשׁוֹן: (כב) מְנַיְיחֶהוֹן בְּמִנְיֵן כָּל זָכָר מִבֶּן יָרְחָא וְלַעֲלָא מְנַיְיחֶהוֹן
 שִׁבְעָא אֲלָפִין וַחֲמֵשׁ מֵאוֹה: (כג) זֶרְעִיחַ גֵּרְשׁוֹן אַחֲרֵי מִשְׁכְּנָא יִשְׂרוֹן מַעֲרָבָא:

ורב

ב א ו ר

(כא) לגרשון משפחת הלכני, דנק אל הסאוק שלמעה וניאורו שתי משפחות גרשון שהם
 משפחת הלכני ומשפחת השמעיים היו פקודיהם במספר כל זכר שנעת אלפים וחמש מאות: הלכני
 השמעיים, וכן כולם נה"א הדעת מה שאין ממספט הלשון שנתא על שם ענס חבל כל אלה הם
 שמות היחס, והנאוויה לבני ושמעיים בשני יוד"ן אחת לעלם ואחת ליחס אלא שהוקלו ונפ"ו יו"ד
 הענס והנמוכה היא ליחס, וחמר פקדיהם בכנוי הנסתרים על המשפחות ולא אחר פקודיהן,
 לפי שהכנוי נב על פרטי המנויים שהיו זכרים: (כג) אחרי המישכו, נקרא המזרח והמערב
 בשם פנים ואחור כי פני האדם אל זרועת השמש ועל סדר זה נקרא דרום ימין וצפון שמאל
 וכירוש אחרי כמו אחורי המשכן, ויקרא אלת מערב ימה בעבור הים הגדול שעל לכו, ויהיה
 נכ"ן תוספת ניאור אחרי המשכן שהוא ישה: (כד) ונשיא ביח אב, כי היה נשיא לכל אדם

תרגום אשכנזי

במדבר ג

בית-אב לגרשני אליסף בן-
לאל: (כה) ומשמרת בני-גרשון
באהר מועד המשכן והואהל
מכסהו ומסך פתח אהל מועד:
(כו) וקלעי ההצור וארת-מסך
פתח ההצור אשר על-המשכן
ועל-המזבח סביב ואת מיחריו

הויפט דער גרשינער וואר
אליסף וואהן לאל. (כה) איה-
רע הוט בייא דעם שטיפטס-
צעלטע וואר דיא טעפפיע
דער וואהנונג אינד דעם צעל-
טעם, דיא דעקקען דעסועל-
בען אונד דער פארהאנג פאר
רעם איינגאנגע דעם שטיפטס-
צעלטעס; (כו) דיא אומהעני-
גע דעם פארהאנג אונד דיא
דעקקע אים איינגאנגע דעם
פארהאנגס, דער דיא וואה-

לכל
נונג אונד דען אלטאר איינשליעסט; נעכסט אללען שטריקקען, דיא צו זיינעם
דיעני

תרגום אונקלוס

רשי

(כח) המשכן יריעות החתמות
והסכל יריעות עזים העשויות לנג
מנשה עורות אילים ותחשים ומסך
פתח הוא הוילון: (כו) ואת מיחריו
של משכן והסכל ולא של חצר:
משפחות
דחרע דרתא די על משפנא ועל מדבחה סחור וית אטונוהי לכל פולחניה:
ולקחה

באור

משלש נתי אבות שהם גרשון קהת ומררי. והנה למעלה לא הזכיר כי אים על דרך כלל שהלויים
יחנו סביב למשכן ועתה מודיע סדר מנייתם כפרט גרשון למערכ קהת לדרום ומררי לכפון
המשכן ולפני המשכן מזה אהרן ובניו: (כה) ומשמרת בני גרשון, אף כוונת הפרשה הזאת
להודיע סדר עבודתם כי המנין הזה היה מן חדש בענין מדיון הנכבדות, אבל מפני שהזכיר
שלש נתי האבות ומנייתם מודיע גם כן משמרת כל אחד על דרך כלל, ולהלן (ד' ח') במנין
השני יזכיר עבודתם ומשאלם על דרך פרט: המשכן, הם היריעות החתמות והוראית במשכן:
והאהל, הם יריעות העזים שנעשו לחסל עליהם: מכסהו, ככללים בו מכסה עורת אילים
ומכסה התקש וכל זה מפורש להלן בכתוב: ומסך פתח אהל מועד, הוא הוילון שנמזרת המקדש
שלא היו שם קרשים: (כו) ואח מסך פתח החצר אשר על המשכן ועל הסוכה, פירושו אשר
על המשכן שהוא בפנים החצר, ועל המזבח שהוא חוץ למשכן, (ראב"ע). ובפרשת נשא (ד' כ"ה)
פירש רש"י וזה לשונו כלומר הקלעים והמסך של חצר הסוכים ומגינים על המשכן ועל מזבח
הנחשת סביב עכ"ל: ואח מיחריו, של משכן והסכל ולא של חצר, (רש"י), ואין בזה סתירה
לפירושו בפרשת נשא על פסוק ועמודי החצר וגומר וימיתותם ומחריהם (להלן ד' ל"ג), שפי'
שם שהרי יחדות ומיתרי הקלעים במשא ב"ג הי' עיי"ש ובאן פירש ולא של חצר, לפי שאין
דבר הכתוב בכנוי היחיד ולכך פירש"י שכנוי היחיד שב דק על המשכן ולא על החצר כי על קלעי
החצר ל"ל מיתריהם במ"ש בפרשת נשא (שם כ"ו) שב גם על קלעי החצר, אבל אין דעת רש"י
ז"ל שמיתרי הקלעים לא היו במשא בני גרשון כמו שסבין הרא"ש ז"ל מדברי רש"י, ויהיו לפי דבריו

לְכָל עֲבָדָתוֹ: ס (כו) וּלְקַחַת
 מִשְׁפַּחַת הָעֵמֶרְמִי וּמִשְׁפַּחַת
 הַיִּצְרְהֵלִי וּמִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי
 וּמִשְׁפַּחַת הָעֲזִיאֵלִי אֵלֶּה הֵם
 מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי: (כז) בְּמִסְפַּר
 כָּל-זָכָר מִבְּנֵי חֹדֶשׁ וּמַעְלָה
 שְׁמַנְתָּ אֲלֵפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁמֹרֵי
 מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ: (כט) מִשְׁפַּחַת
 בְּנֵי-קְהָת יַחֲנוּ עַל יַד הַמִּשְׁכָּן
 הַיְמָנִי: (ל) וְנָשִׂיא בֵּית-אָב
 לְמִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי אֲלֵי צֶפֶן בֶּן-
 עֲזִיאֵל: (לא) וּמִשְׁמֶרֶתָם הָאָרֹן
 וְהַשְּׁלֶחַן וְהַמִּנְרָה וְהַמִּזְבֵּחַ וְכָל־י
 הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יִשְׁרְתוּ בָהֶם וְהַמִּסְךְ

דיענסטע געהארען. (כו) פֶּאָן
 קהת קאם דאז עמרמישע,
 וצהרישע, חברונישע אונד
 עזיאלישע געשלעכט. דיעועס
 זינד דיא קהתישען געשלעכט-
 טער; (כז) אַללעס מעגנליכע
 פֶּאָן איינעם מאַנאַטע אָן אונד
 דאַריבער, אַכט טויזענד אונד
 זעכס הונדערט, דיא ביים היי-
 ליגטהומע דען דיענסט פֶּער-
 זאהען. (כט) דיא געשלעכטער
 דער קינדער קהת לאַגערן זיך
 אויף דער זייטע דער וואָהנונג
 גענען מיטטאָג, (ל) דאָז פֶּאָ-
 טיליענהויפט דער קהתישען
 געשלעכטער וואָר א לי צפן
 זאָהן עזיאַל. (לא) איהרער הוט
 ווירד אַנפֿערטרויט דיא לאַדע,
 דער טיש, דער לייכטער, דיא
 אַלטאַרע אונד דיא הייליגען
 גערעטהע, דיא ציט דיענסט
 געברויכט ווערדען, דעראַינ-
 גע-

וכל

חרגום אונקלוס

ר ש י

(כט) משפחות בני קהת יחנו וגו' מימנה .
 וכמוכין להם דגל לאונן הסונים מימנה
 אוי לרשע אוי לשכנו לכך לקו עמכם דמן
 ואנירם ומאמים וממשים איש עם קרוב
 ועדמו שנמשכו עמהם במחלוקתם:
 (לא) וכמסך. היא הסוכות שאף היא
 קרויה פרכת המסך:
 ונשיא

(כו) ולקחת זרעית עמרם וזרעית יצחק
 וזרעית חברון וזרעית עזיאל אלין אינון
 זרעית קהת: (כז) במנין כל דכורא מבר
 ירחא ולעילא תמניא אלפין ושירת מאה
 גמרי ממרתא דקודשא: (כט) זרעית בני
 קהת ישרון על צידא דמשכנא דרומא:
 (ל) ורב בית אבא לזרעית קהת אלי צפן בר עזיאל: (לא) וממרתהון
 ארונא ופרתורא ומנרתא ומדבחיא ומני קודשא די שמשון בהון
 ופרסא

(ל) ורב בית אבא לזרעית קהת אלי צפן בר עזיאל: (לא) וממרתהון
 ארונא ופרתורא ומנרתא ומדבחיא ומני קודשא די שמשון בהון
 ופרסא

ב א ו ר

דברי רש"י סותרין זה את זה: (כו) ולקחת משפחת העמרמי, הם בני משה כי לא היה
 לעמרם רק משה ואהרן והן לא חנו בתוך הקהלים ככל דרום כי אם קדמה מזרחה ולא נשאר
 אם כן למשפחת קהת כי אם בני משה לבד, ועיין מה שנתנתי למעלה (ג' ח'): (לא) והסוכות,
 מזבח העולה ומזבח הקטרת: והמסך, היא הסוכת המנדילה בין הקדש ובין קדש הקדשים ואף
 היא

וְכָל עֲבָדָתוֹ: (לג) וְנָשִׂיא נְשִׂאֵי
 הַלְוִי אֲלֶעָזָר בֶּן-אֶהֱרֹן
 הַיְכָלִין פְּקֻדַת שְׁמֵרֵי מִשְׁמֶרֶת
 הַקֹּדֶשׁ: (לד) לְמַרְרֵי מִשְׁפַּחַת
 הַמַּחֲלֵי וּמִשְׁפַּחַת הַמּוֹשֵׁי אֱלֹהִים
 הֵם מִשְׁפַּחַת מַרְרֵי: (לה) וּפְקֻדֵיהֶם
 בְּמִסְפָּר כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ
 וּמֵעַרְהָ שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמֵאֲתָיִם:
 (לו) וְנָשִׂיא בֵּית-אָבִי לְמִשְׁפַּחַת
 מַרְרֵי צֹרִיאֵל בֶּן-אֲבִיחִיל עַל-
 יָרֵךְ הַמִּשְׁכָּן יַחְנוּ צִפְנָה:
 (לז) וּפְקֻדַת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מַרְרֵי
 קָרְשִׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחִיו וְעַמְדָּיו
 וְאֲדָנָיו וְכָל-כְּלָיו וְכָל עֲבָדָתוֹ:

נערע פֿאַרהאַנג אונד וואָס
 דאַצוגעברויכט ווירד. (לג) דאַז
 אַבערהויפט אַללער פֿאַמי-
 ליענהייפטער דעם שטאַמי-
 מעם לוי וואָר אַלעזר זאָהן
 דעם פריעסטערס אהרן; אײ-
 בער דואיעניגען, וועלכע דען
 דיענסט בייא דעם הייליגטהײ-
 מע צו פֿערוזעהען פֿעראַרד-
 נעט וואָרען: (לד) פֿאַן מררי
 קאַמט דאַז מחלישע אונד
 דאַז מושישע געשלעכט; דיע-
 זעם זינד דיא מררישען גע-
 שלעכטער. (לה) איהרע מײ-
 סטערונג, אַללעס מענגל-
 פֿאַן איינעם מאַנאַטע אָן אונד
 דאַריבער אָן דער צאָהל, זעבס
 טויענד אונד צווייא הונדערט.
 (לז) דאַז פֿאַמיליענהויפט דער
 מררישען געשלעכטער וואָר
 צוריאַל זאָהן אביחיל. זיא
 לאַגערן זך אויף דער וויטע
 דער וואָהנונג גענען מיטטער-

נאַכט. (לו) דאַז אַמט אונד דיא הוט דער קינדער מררי וואָר: דיא ברעטער דער וואָהנונג,
 דיא ריעגעל, זיילען, פֿיסע אונד איבריגען גערעטהע, אונד וואָס צו איהרעם דיענסט געהאָרט;

דיא

תרגום אונקלוס

ר ש י

(לב) וְנָשִׂיא נְשִׂאֵי הַלְוִי. ממונה על כל
 ועל מה היא נשיאומי פקודת שומרי
 משמרת על ידו היא פקודת כולם:
 פֿאַמיליענהויפט
 (לג) לְמַרְרֵי זֹרְעֵיחַ מַחֲלֵי וּזְרַעֵיחַ מוֹשֵׁי אֱלֹהִין אֵינֹן זֹרְעֵיחַ מַרְרֵי:
 (לה) וּמִנְיַיְבֵיהֶן בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבְּרִיחָא וּלְעִילָא שִׁיתָא אֲלָפִין וּמֵאָהֶן: (לה) וְכָל-
 בֵּית אָבִיא לְזֹרְעֵיחַ מַרְרֵי צֹרִיאֵל בֶּר אֲבִיחִיל עַל צִידָא דְּמִשְׁכָּנָא יִשְׁרוּן צִיפּוּנָא:
 (לו) וְדְמִסִּיר לְמִימְרֵי בְּנֵי מַרְרֵי דְּפִי מִשְׁכָּנָא וְעִבְרֹהֵי וְעַמּוּדֹהֵי וְסִמְכוּהֵי וְכָל מְנוּהֵי
 וְכָל

באור

היא קרויה מרכת המסך: (לב) ונשיא נשיאי הלוי, הממונה על כל שלשה הנשיאים של שלשה
 נמי לכות הזכרים היה אלעזר: פקדה שומרי וגומר, שיעורו שהיה נשיא נשיאי הלוי ונשיא
 פקדת

(לז) וְעַמְדֵי הַחֶצֶר סְבִיב וְאֲדָנֵיהֶם
 וַיִּתְדַתֶּם וּמִיתְרֵיהֶם: (לח) וְהַחֲנִיִּים
 לְפָנֵי הַמִּשְׁכָּן קִדְמָה לְפָנֵי אֹהֶל-
 מוֹעֵד וּמִזְרְחָהּ מִשָּׁה וְאֹהֶרֶן
 וּבָנָיו שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ
 לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזֶּה
 הַקָּרֵב יוֹמֵת: (לט) כָּל-פְּקוּדֵי
 הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאֹהֶרֶן
 עַל-פִּי יְהוָה לְמִשְׁפַּחְתָּם כָּל-זָכָר
 מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעֲלָה שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים
 אָרְף: ש ש י (מ) וִיאָמַר

(לז) דיא זיילען דעם פֿאַרהאַפֿם
 אומהער, דיא פֿיסע, נענעל,
 שטריקקע. (לח) פֿאַר דער
 וואָהנונג, נעהטליך אויף דער
 מאָרגענווייטע דעם שטייפֿטם.
 צעלטעם לאַגען משה, אהרן
 אונד זיינע זאָהנע, זועלע דאָז
 אַמט דעם הייל גטהוימס צו
 פֿערוואַלטען האַטטען אים נאָ-
 מען דער קינדער ישראליס;
 איין נעמיינער, דער הינצו-
 טריטט, זאלל דעם טאָדעם
 זיין. (לט) אַללע מיסטער ג-
 גען דער לויס, דיא משה אונד
 אהרן אויף בעפעהל דעם
 עוויגען געמוסטערט האַט-
 טען נאָך איהרען געשלעכט-
 טערן: אַללעס מעגליכע פֿאָן
 דער עוויגע

נקוד על ואהרן
 איינעם מאַנאַט אָן אונד דאַריבער וואַרען צווייא אונד צוואַנציג טויווענד. (מ) דער עוויגע

שפראך

ר ש י

תרגום אונקלוס

וְכָל פּוֹלְחָנֵיהּ: (לז) וְעַמְדֵי דְדִרְתָּא סְחֹר
 סְחֹר וְסַמְכֵיהוֹן וְסַבְּחֹן וְאַטְוֵיֵיהוֹן: (לח) וְדֵי
 שְׁרֹן קָדָם מִשְׁכַּנָּא קִדְוָא קָדָם מִשְׁכָּן וּמְנָא
 מְדִינְחָא מִשָּׁה וְאֹהֶרֶן וּבְנוֹהֵי גְטָרִין מִטְּרַת
 מִקְדָּשָׁא לְמִטְּרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְחִילוֹנֵי
 הַקָּרֵב יִתְקַטִּיל: (לט) כָּל מְנִינֵי לְיוֹאֵי דֵי מְנָא
 מִשָּׁה וְאֹהֶרֶן עַל מִימְרָא דֵי לְוַדְעִיתְהוֹן כָּל
 דְּכוּרָא מִבְּר יִרְחָא וְלַעֲלֵא עֶשְׂרִין וְתָרִין אֶשְׁרִין:
 ואמר

(לח) משה ואהרן ובניו, וסאוכין להם
 דגל מחנה יהודה והחונים עליו יששכר
 וחנולן טוב לדויק טוב לשכנו לשי שהיו
 שכניו של משה שהי' עוסק בחורה נעשו
 גדולים בחורה שגא' יהודה מחוקקי (תהלי'
 ס') ומכני יששכר יודעי בינה וגומר (דברי
 הימים ח' י"ג) מאתים ראשי סנהדרקות
 ומזבולן מושנים בשנט סופר (שופטים ה'):
 (לט) אשר פקד משה ואהרן, נקוד על
 ואהרן לימר שלא היה במנין הלויס: שנים
 ועשרים אלף. ובפרטן אתה מוכא שלג
 מאות יתרים. בני גרסון שבגת אלפים
 וחמש מאות בני קהת שמונת אלפים ושש
 מאות ובני מררי ששת אלפים ומאתים
 העולפים

ולאה לא כללן עם השאר ויסדו את הנכורות ולא יהיו זקוקים השלשה ושבעים ומאתים בכורות

ב א ו ר

פדת השומרים רלה לומר לכותם על עבודתם ואל מאסם, וכן הועתק בלשון אשכנזי. וראב"ע
 פירש שאלת נשיאי מושבנו עימה ואחרת עשה ורלה לומר שהיה נשיא של נשיאי פקודת שומרי
 וגומר: (לח) והחונים לפני המשכן, ומנאך איזה הלך נקרא פני המשכן, קדמה לפני אהל מועד
 מזרחה רלה לומר במזרחה של אהל מועד: למשמרת בני ישראל, שיסיה אהרן ובניו על המשמרת
 המועלת על ישראל לעשות: (לט) שנים ועשרים אלף, ובפרטן נמנא שהיו כ"ב אף ג' מאות, ואמר
 קו"ל

יהוה אל-משה פקד כל-בכר
 זכר לבני ישראל מכן-חדש
 ומעלה ושא את מספר שמתם:
 (מא) ולקחת את-הלוים לי אני
 יהוה תחת כל-בכר בבני
 ישראל ואת בהמת הלוים תחת
 כל-בכור בבהמת בני ישראל:
 (מב) ויפקד משה כאשר צוה
 יהוה אתו את-כל-בכור בבני
 ישראל: (מג) ויהי כל-בכור
 זכר במספר שמת מכן-חדש
 ומעלה לפקדיהם שנים
 ועשרים אלף שלשה ושבעים
 ומאתים: פ

וידבר

פ

בער, אן דער צאהל צווייא אונד צוואנציג טווענד צווייא הונדערט דרייא אונד זיעבענציג.

ר ש י

חרגום אונקלוס

(מ) נאמר יי למשה סני כל בוכריא
 דכריא לבני ישראל מבר ירחא ולעילא
 וקביל יח מנין שמהתהון: (מא) ותקרב
 יח ליואי קדמי אנא יי חלף כל בוכרא
 בבני ישראל ויח בעירא דליואי חלף
 כל בוכרא בבירא דבני ישראל: (מב) ומנא
 משה כמא דפקיד יי יתיה יח כל בוכרא
 בבני ישראל: (מג) והו כל בוכריא דכריא
 למנין שמהן מבר ירחא ולעילא למניניהון עשרין וחרין אלפין מאתן ושבעין

וחלחא

העודפים על המנין לפדיון אשרו רבותיו
 במסכת בכורות אומן שלש מאות לויס
 בכורות היו ודיס שיפקיעו את עלמס מן
 הפדיון: (מ) פקד כל בכור זכר מנן חדש
 ומעלה. משיכא מכלל ספק ופליס:
 (מא) ואת בהמת הלויס וגומר. לא פדו
 בהמת הלויס את בכורי בהמה טהורה
 של ישראל אלח את פטרי חמוריהס וזה
 אחד של בן לוי פטר כמה פטרי חמוריס
 של ישראל מדע שהרי מנה העודפים
 באדם ולא מנה העודפים בבהמה:
 ואת

ב א ו ר

חז"ל בכורות (כ' ע"א) שאומן ג' מאות לויס בכורות היו ודיס שיפקיעו את עלמס ויהיה פירוש כל
 פקודי הלויס שיכלו לסדות את הבכורות היו כ"ב אף: (מ) פקד כל בכור זכר, לדעת כמה הם אשר
 יוכלו

ב ט ד ב ר ג

(מד) וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:
(מה) קַח אֶת-הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל-
בְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת-
בְּהֵמַת הַלְוִיִּם תַּחַת בְּהֵמָתָם
וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם אֲנִי יְהוָה: (מו) וְאֵת
פְּדוּיֵי הַשְּׂלֵשָׁה וְהַשְּׁבַעִים
וְהַמָּאֲתָיִם הָעֶדְפִים עַל-הַלְוִיִּם
מִבְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (מז) וְלִקְחָתָּ
חֲמִשָּׁת חֲמִשָּׁת שְׁקָלִים לַגִּלְגָּלֹת
בְּשֶׁקֶל הַיִּקְדָּשׁ תִּקַּח עֶשְׂרִים
גֵּרָה הַשְּׁקָל: (מח) וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף

לאהרן

חרגום אשכנזי מז

(מד) דא רערעטע דער עווי-
גע מיט משה, אינד שפראך:
(מה) נים דיא לויס שטאטט
אללעס ערשטגעכארנען בייא
דען קינדערן ישראל'ס, אונד
דאז פיעה דער לויס שטאטט
איהרעס פיעהעס, אונד לאס
דיא לויס מיר איינען זיין, איך
דער עווינע. (מו) צום לעזע-
געלד דער צווייא הונדערט
דרייא אינד ויעבענציג ערשט-
געכארנען בייא דען קינדערן
ישראל'ס, דיא מעהר זינד
אלס דיא לויס, (מז) נים פיר
יערעס הויפט פינף שקל סנאך
דעס געווייטע דעס הייליג-
טהומס, דען שקל צו צוואג-
ציג גרה. (מח) דיעזעס געלד
גיכסט

ר ש י

(מו) ואת פדווי השלשה וגומר. ואת
הבכורות הלויבין להפדות בהם אלו
שלשה ושבעים ומאתים העודפים בהם
יתרים על הלויס מהם תקח חמשת שקלים
לגלגולת כך היא מכירתו של יוסף עשרים
כסף שהיה בכורה של רחל:
העודפים

חרגום אונקלוס

ותלתא: (מד) ומליל יי עם משה למימר:
(מה) קריב יח ליואי חלף כל בוכרא בבני
ישראל ויח בעירא דליואי חלף בעירהון
ויהון משמשין קדמי ליואי אנא יי: (מו) ויח
פורקן מאתן ושבעין ותלתא דיתירין על
ליואי מבוכרא דבני ישראל: (מז) ותסב

חמש חמש סלעין לגולגלתא בסלעי קורשא תיסב עשרין מעין סלעא: (מח) ותהון

כסא

ב א ו ר

יוכלו להפדות מקדושחן: (מה) קח אח הלויים, פעם אחת להודיע משפט פדיון העודפים
וביאורו כאשר תקח את הלויים וממלא שיהו הבכורים עודפים עליהם ולקחת חמשת וגו', כך
כתב הראב"ע, ויומר נראה פירוש מהר"י אברבנאל שלמעלה לא היה כי אם הודעה למשה
לורך מנין הבכורים נחן לו סנה ואמר שיקח אחד כך את הלויים תחת בכורי ישראל, ולכך לא
נאמר למעלה בלשון כווי מוחלט, וקח את הלויים, כי אם ולקחת, אמרי שאנאס משה וראה
שהבכורים עודפים אמר לו השם כלווי מוחלט, שעל כל זה יקח את הלויים, והאיך יעשה בעודפים:
(מו) פדווי השלשה וגומר, סמיכות מלת פדווי קשה מאוד בדקדוק, וראב"ע פירש שנסמכה
מלת פדווי אל המספר ובמהוה רבים, עד כאן. ואינו נכון כי איך יאמר בסמיכות פדווי
העודפים שאיננה וסמכת אל המספר, ועוד איך יאמר על העודפים פדוויים, והס אינן פדוויים,
והנכון כדעת הרד"ק שהספר פדוויים אינו פעיל, אבל הוא סס על כסף הפדיון (בלשון אשכנז
דיח (שעגורער), והוא כמו פדוויים סלס איונו על משקלו, והיחיד ממנו פדווי על משקל כסוי
עור.

לְאֶהֱרֹן וּלְבְנָיו פְּדוּיֵי הָעֲדֻפִּים
 בָּהֶם: (מט) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף
 הַפְּדוּיִם מֵאֵת הָעֲדֻפִּים עַל
 פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם: (נ) מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת-הַכֶּסֶף חֲמִשָּׁה
 וּשְׁשִׁים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְאַלְפֵי
 בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: (נא) וַיִּתֵּן מֹשֶׁה
 אֶת-כֶּסֶף הַפְּדוּיִם לְאֶהֱרֹן וּלְבְנָיו
 עַל-פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 אֶת-מֹשֶׁה:

גיבסט דוא דעם אהרון אונד
 זיינען זאָהנען אַלס איין לאָזע.
 געלד פֿיר דיא איבערזעהלי.
 גען אונטער יענען. (מט) משה
 נאָהם דאָ זילכזר צום לאָזע.
 געלד פֿאָן דען איבערזעהלי.
 גען איבער דיא דורך דיא לויים
 אויסגעלאָזטען. (נ) פֿאָן דען
 ערשטגעבאָרנען דער-קינדער
 ישראליס נאָהם ער דאָ זיל.
 בער, געהמליך טווענד דרייא
 הונדערט פֿינף אונד זעכציג
 שקל נאָך דעם געוויכטע דעם
 הייליגטהומס. (נא) דיעועם
 זילבער, דאָן איין לאָזעגלד
 וואָר, גאָב משה דעם אהרון
 אונד זיינען זאָהנען אויף בעפעהל דעם עוויגען, וויא דער עוויגע משה געבאָטען האָטטע.

הפדוים קרי וידבר
 וויא דער עוויגע משה געבאָטען האָטטע.

תרגום אונקלוס

בְּסָפָא לְאֶהֱרֹן וּלְבְנָוְהִי פּוֹרְקוֹ דִּיתִירִין בְּהוֹן:
 (מט) וְגַסִּיב מֹשֶׁה יַת כֶּסֶף פּוֹרְקִנְהוֹן מִן
 דִּיתִירִין עַל פְּרִיקֵי לְיוֹאֵי: (נ) מִן בּוֹכְרֵיָא
 דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל גַּסִּיב יַת בְּסָפָא אֶלְפֵי וְחִלַּח
 מֵאָה וּשְׁתֵּיתִין וְחֲמִשׁ סְלַעִין בְּסַלְעֵי קוֹדֶשָׁא:
 (נא) וַיִּהְיֶה מֹשֶׁה יַת כֶּסֶף פְּרִיקֵיָא לְאֶהֱרֹן
 וּלְבְנָוְהִי עַל מִימְרָא דִּי בְּמָא דִּי פִקִּיד יֵי
 יַת מֹשֶׁה:

ר ש י
 (מט) העודפי'על פדויי הלויים. על אותם
 שפדו הלוי' בנופן: (נ) חמשה וששים ושלש
 מאות ואלף. כך סבוס החשבון חמשת
 שקלים לגלגולת-למאתים בכורות אלף שקל
 לשבעים בכורות שלש מאות וחמשים שקל
 ושלש בכורות חמשה עשר שקל. אמר כינד
 אעשה בכור שאומר לו מן חמשת שקלים
 יאמר לי אני מפדויי הלויים מה עשה הביא
 שנים ועשרים אלף פתקין וכתב עליהם בן
 לוי ומאתים ושבעים ושלשה פתקין וכתב
 עליהן חמשה שקלי' בללן ונתן בקלפי אמר
 להם באו וטלו פתקכם לפי הגורל:

ומליל נשא

ב א ו ר

עור חמשה, וכן הועתק בלשון אשכנז, וכן דעת אונקלוס שתרגם מלת פדויי בפסוק הזה ובפסוק
 מ"ח, פורקן, ועל מלת פדויי הלויים פסוק מ"ט תרגם פריקי שהוא פעול ולא שם: (מט) הפדוים,
 שם תואר על הכסף כמו שפרשתי והמ"ס נוספת כדרך השמות הנגזרים מן הפעלים ושתנא בהם
 אותיות האמנת"ו נוספות, ותמלא בנ"ן נוספות כמו פדען נפשו: העדפים על פדויי הלויים,
 שהיו מרובים על אותן הכבורות שנפדו על ידי הלויים עממן: (נ) חמשה וששים ושלש מאות ואלף,
 כך סבוס החשבון חמשת שקלים לגלגלת לרע"ג בכורות, אמר משה כינד אעשה בכור שאומר לו מן
 חמשה שקלים יאמר לי אני מפדויי הלויים מה עשה הביא כ"ב אלף פתקין וכתב עליהן בן לוי
 ורע"ג פתקין כתב עליהן חמשה שקלים בללן ונתן בקלפי אמר להם באו וטלו פתקינן לפי
 הגורל (נא"י):

נשא